

A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

***Javaslat a
Kovásznai-Kovács Kúria
települési
értéktárba történő felvételéhez***

Készítette:
Erdős Szabolcs
Pécel, 2022.11.10.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Erdős Szabolcs
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Erdős Szabolcs

E-mail cím: szabolcs.erdos@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: *Lechner Ilka villája*
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ <u>épített környezet</u>
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²
- nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Pécel

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: Pécel Települési Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A Kovásznai Kovács család Erdélyből származik, de már az 1800-as évek elején Pécelen éltek. A család a mai Szent Erzsébet iskola helyére építette a villáját. Ezt vette meg később a Korányi család, de a mellett álló kúriában (amit jelenleg is csak „Kúriának” neveznek) még az 1900-as évek elején is éltek leszármazottak.

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Kovács Mózes 1825-ben Pécelen halt meg. Feltehetően fia Kovács Zsigmond (?-1851) építette a későbbi Korányi villa elődjét. Hat gyereke született, de feltehetően csak Illés maradt Pécelen. Kovács Illés (?-1884) haláláig nagy földekkel rendelkezett Pécelen, a Korányi család Illéstől vette meg a későbbi birtokokat. Kovács Illés felesége Kazinczy Piroska volt.

Kazinczy Piroska Kazinczy Ferenc unokahúga (Piroska apja unokatestvére volt Ferencnek). Kazinczy Piroska testvére Kazinczy Gábor tehetséges politikus és író volt. Gábor meg a péceli Fáy Emmát vette feleségül, Fáy Ferenc lányát, aki pedig a mai Pekáry kúriát építtette.

Miután Kovács Illés eladta a Korányiaknak a kúriát, csak lánya, Margit (1856-?1928) maradt itt. Elég komoly nevelést kapott, egyedül hajtotta a négyes fogatot, több nyelven beszélt stb. Ő pedig a szintén Pécelen nyaraló Mártonffy családdal került rokoni kapcsolatba. Férje korán meghalt, 20 évesen maradt özvegy. A második férje Jeszenszky Sámuel lett, aki szintén fiatalon távozott. Elég vallásos nő volt, református. 1928-ban a péceli református egyházra jelentős vagyont és földeket hagyott. Innentől kezdve évente gondozták a sírját (feltehetően ezért is maradt meg még mindig). Margit gyerek nélkül halt meg, testvére nem volt.

Az épület sokáig TSZ iroda volt, majd OTP irodaként és étteremként is üzemelt. Jelenleg önkormányzati fenntartás alatt működő rendezvényterem.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Bár az épület több átalakításon esett már át, azon kevés épületek közé tartozik, amelyek még őriznek valamit a múltból, emlékeztetnek a valaha itt élt jelentősebb családokra.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- Galgóczy: Pécel története
- Varga Mihály kisfilmje Pécel bejárásáról (1984)
- Fáy István egykori péceli lakos visszaemlékezései

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

